

Izvješće medijskih objava

Touristar

24.11.2011

Zbirna lista objava

Touristar

22.11.2011	Školske novine	Stranica:4	Hrvatska
Naslov:	Škola za sutra - stvara se danas		
Sadržaj:	OKRUGLI STOL - PLURALIZAM U ODGOJU		
Autor:	Ivan Rodić		
Rubrika, emisija:	Aktualno	Žanr:izvješće	Naklada:
Ključne riječi:	WALDORFSKA ŠKOLA U ZAGREBU		

OKRUGLI STOL – PLURALIZAM U ODGOJU

Škola za sutra – stvara se danas

U oči ovogodišnjih parlamentarnih izbora, a suočeni s činjenicom da je tema školstva i ovoga puta zanemarena i marginalizirana u stranačkim programima, tri alternativne škole u Hrvatskoj – Waldorfska škola u Zagrebu, Osnovna waldorfska škola iz Rijeke i Osnovna Montessori škola „Barunice Dédecé Vranczyany“ iz Zagreba organizirale su u utorak, 15. studenog, u Europskom domu u Zagrebu raspravu o temi „Škola za sutra – moj glas za pluralizam u školstvu“.

Kolika je važnost pluralizma u obrazovanju i ima li danas uopće pluralizma u hrvatskom obrazovnom sustavu te treba li pluralizam u školstvu poduprijeti konkretnim sustavskim mjerama u obliku zakona koji bi jamčio razvoj i opstanak škola s alternativnim programima?

Ima li uopće pluralizma u hrvatskome školstvu?

Odgovore na ta važna pitanja u dvosatnoj raspravi pokušali su dati predstavnici političkih stranaka kao i stručnjaci koji se intenzivnije bave pitanjima alternativnih pedagogija.

Tema obrazovanja uvijek se zametne negdje na društvenim i političkim marginama. Riječki se obaziru na očiglednu činjenicu da svaki gospodarski ili društveni projekt ovisi ponajprije o ljudima koji ga provode. Bez kreativnih i moralnih pojedinaca svako je društvo u krizi. Ma kako dobri zakoni i reforme bile ako nema političke volje da se reforme i provedu, ne može se ići naprijed. Svi se slažu da je ova gospodarska kriza u stvari kriza morala ili duha i svi govore da je ovaj naš sustav potrošen. Nasilje u školama, i to već u nižim razredima, depresija mladih, ovisnosti različitog tipa, sve okrutnija maloljetnička delinkvencija, nemotiviranost za učenje, rano prekidanje školovanja – sve je to dio našega obrazovnog sustava i pred tim ne smijemo

Bez obzira na različite stavove o tome ima li pluralizma u hrvatskome školstvu ili nema, sudionici u raspravi jednoglasno su zaključili da alternativne osnovne škole u Hrvatskoj trebaju biti zakonski i formalno pravno izjednačene s državnim te da im država mora osigurati potrebno financiranje za odgojno-obrazovni rad

U Waldorfskim školama djeca uče od ruku preko srca do glave (izvor: Waldorfska škola Zagreb)

Korina Čačić

Miroslav Rožić

Nedjeljko Štefanić

Drago Čmuk

Gvozden Flego

Dorica Nikolić

Iztok Kordić

zatvarati oči – istaknuto je u uvodu u raspravu.

Je li ključ duhovnoga i moralnoga, ali i gospodarskoga oporavka u obrazovanju i je li konačno došlo vrijeme da promjene krenu iz temelja našega društva, od onih najmlađih?

Kristina Čačić (Hrvatski laburisti), koja i sama radi ako učiteljica u osnovnoj školi, smatra da idealne škole nema i vjerojatno je nikada ne će ni biti, no postoje načela, ideali koji nas potiču da se pokušamo približiti takvom modelu obrazovanja koji bi mogao svakomu djetetu pružiti mogućnost optimalnoga razvoja svega onoga najboljega što nosi u sebi. Život u komunističkom društvu ostavio je traga i u odgoju i obrazovanju, no dvadeset godina života u slobodnoj i demokratskoj Republici Hrvatskoj, bez obzira na to što još puno toga treba popraviti, daje

nadu da su se stvorili određeni okvirni elementi za promišljanje novih pristupa u odgoju i obrazovanju.

Pluralizam – od osnovne škole do fakulteta

Miroslav Rožić (HSS) u čijem je imenu da se na ovome okruglom stolu okupio toliki broj predstavnika alternativnih škola u Republici Hrvatskoj kao i udruga i ustanova živo zainteresiranih za temu pluralizma u hrvatskome školstvu, vidi najbolju potvrdu kako toga pluralizma ima, no pravo je pitanje ima li ga dovoljno. – Osobno mislim, a takav je i stav moje stranke, da ga nema dovoljno. Pluralizam živi u hrvatskome društvu negdje na marginama, gurnut od svakoga *mainstreama* koji pokušava obrazovni sustav standardizirati po svome kalupu. Da bi plura-

lizam u školstvu u potpunosti zaživio, politika mora učiniti sve da osigura potrebne uvjete za njegov razvoj, od zakonodavne regulative do financiranja alternativnih škola – zaključio je Rožić.

I Nedjeljko Štefanić (Hrvatska ekonomska inicijativa Ljube Jurčića) uvjeren je da pluralizma u našem školstvu ima te da ga i dalje treba snažno poticati na dobrobit svih koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom sustavu. – Međutim, kad govorimo o pluralizmu u školstvu, ne smijemo se ograničavati samo na osnovnu školu – naglasio je Štefanić – nego pluralizam moramo promatrati u njegovoj vertikali, od osnovne škole do fakulteta, no temelj dobrog odgoja i obrazovanja svakako je u osnovnoj školi.

Dr. Drago Čmuk (Neovisna lista don Ivana Grubišića) predstavio je sebe kao čovjeka koji je doktorirao u Italiji te je tako imao prigodu, kaže, na vlastitoj koži iskusiti što to znači biti u jednoj paradigmatičnoj drukčijeg obrazovanja. Stoga je, gledajući iz te perspektive, bio i dosta kritičniji u ocjeni hrvatskoga školstva u kojemu po njegovu mišljenju pluralizma gotovo da i nema, a postojeće alternativne škole u Hrvatskoj rezultat su uglavnom zauzetosti i truda pojedinaca, koje je on nazvao svjetionicima u našem društvu.

Dati djeci mogućnost izbora

Dr. Gvozden Flego (SDP) obećao je da će SDP podržati alternativne škole i na nacionalnoj i na lokalnoj razini, naglasivši kako svi moramo shvatiti da je bogatstvo života i bogatstvo neke zajednice u različitostima te da jednako tako i obrazovanje mora biti različito ne samo zbog toga da bi zadovoljilo različite potrebe nego i da bi roditelji i djeca imali mogućnost izbora i mogućnost usmjerenja, pogotovo ako znamo da su alternativne škole u mnogim parametrima bolje od

javnih, odnosno državnih škola. **Dorica Nikolić** (HSL) također smatra da pluralizma u hrvatskome školstvu nema, on je po njezinu mišljenju tek u zametku, a nema ga, kaže ona, u prvome redu stoga što još nismo stvorili zakonske okvire potrebne da bi pluralizam zaživio u hrvatskome školstvu.

Odgovarajući na pitanje moderatrice okrugloga stola zašto u Hrvatskoj ne uspijevaju reforme školstva, Nikolić je naglasila kako u nas ne će uspjeti nijedna reforma sve dotle dokle god se politika bude previše miješala u pitanja obrazovanja. Stvari će u hrvatskome obrazovanju, prema njezinu mišljenju, krenuti naprijed tek onda kada sve političke stranke sjednu zajedno za jedan stol i bez prevelikog političkog mudrovanja postignu konsenzus o tome kakvu školu trebamo.

Razmjena iskustava

Govoreći o slovenskim iskustva u razvijanju alternativnog školstva, **Iztok Kordić**, ravnatelj Waldorfske škole iz Ljubljane, naveo je podatke da su sve waldorfske škole u Sloveniji financirane u stopotostnom iznosu, naglasivši kako waldorfske škole uživaju razumjevanje i poštovanje šire zajednice i državnih institucija te da elemente njihove pedagoške prakse, rado preuzimaju i državne škole te da je takva razmjena iskustva neminovna u budućnosti svake zemlje koja želi usavršavati svoj obrazovni sustav.

No bez obzira na različite stavove o tome ima li pluralizma u hrvatskome školstvu ili nema sudionici u raspravi, u koju su se uz predstavnike političkih stranaka uključili i predstavnici waldorfskih i Montessori škola u Republici Hrvatskoj, jednoglasno su zaključili da alternativne osnovne škole u Hrvatskoj trebaju biti zakonski i formalno pravno izjednačene s državnim te da im država mora osigurati potrebno financiranje za odgojno-obrazovni rad.

Tekst i snimke Ivan Rodić

Prof. dr. sc. Slavica Bašić (Sveučilište u Zadru)**Učitelj – životni uzor, a ne prenositelj znanja**

Zašto su alternativne pedagogije važne za razvoj pedagoške prakse? Na to pitanje pokušala je odgovoriti prof. dr. sc. Slavica Bašić (Sveučilište u Zadru). Za pokretanje Montessori ili waldorfske škole potrebno je prije svega pripremiti učitelja, smatra ona. Alternativne škole mnogo toga mogu ponuditi stručni, pogotovo kad je riječ o preobrazbi škole. Moramo imati na umu da ne postoje uspješne reforme, kao završen proces, nego možemo govoriti tek o tome kako je riječ o djelatnosti koja je podložna stalnim promjenama, pri čemu učitelji svojim držanjem prema djetetu moraju neprestano svjedočiti vrijednosti sustava za koji su se opredijelili. Ako ne pripreмимо nastavnika koji će moći iznijeti te promjene, učitelja koji će promijeniti svoje držanje prema djetetu, svi naši povjereni „razgovori ugodni“ past će u vodu. – Boli me kad vidim da su naši nastavnici u javnim školama svedeni na obespravljene stručnjake čija je zadaća da prenose djeci samo znanja, a našoj djeci danas trebaju uzori koji će im pokazati kako će se nositi sa životnim problemima – zaključila je prof. Bašić.

David Brierley (Sveučilište Rudolfa Steinera, Oslo)**Waldorfske škole nisu alternativne škole!**

Waldorfski pedagog i suosnivač Sveučilišta Rudolfa Steinera u Oslu David Brierley napomenuo je kako je Norveška zemlja koja je po mnogo čemu vrlo slična Hrvatskoj – primjerice po tome što imaju približno jednak broj stanovnika, što obje zemlje imaju vrlo lijepu i razvedenu obalu itd. – no u području obrazovanja postoje velike razlike između tih dviju zemalja. – U Norveškoj imamo 38 alternativnih škola koje u potpunosti financira država, kao što financira i Sveučilište Rudolfa Steinera na koje se obrazuju učitelji za alternativne škole. Ovdje je danas često upotrebljavan pojam *alternativan*, no ja ni waldorfsku ni Montessori školu ne smatram alternativnim školama i prvo što treba učiniti jest da prestanemo upotrebljavati taj termin. One nisu ni alternativne ni privatne škole, nasuprot javnima, ni „waldorfovc“ takve škole nazivamo *autonomnim* školama – objašnjava Brierley koji važnost tih škola vidi u prvome redu u tome što reforme koje su se provodile u javnim školama nikada nisu bile uspješne. U Norveškoj su takve škole stekle ugled i prihvaćene su zato što se te škole smatraju komplementarnima javnim školama.